

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 30.5.2008
Sayı : 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Perakende Ticaret İle Esnaf ve Sanatkarlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi
Hakkında Kanun Teklifim ve gerekçeleri ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 22.05.2008

1 Selçuk AYHAN
İzmir mv.

2 Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin mv.

Mehmet Ali SUSAM
İzmir Milletvekili

Birgenkeles
İSTANBUL mv.

Ali OKSAL
MERSİN mv.

Hüseyin GÖLGE
Bartın mv.

Faruk SÖYHAN
Sakarya mv.

Nesrin DAYIK
ANKARA mv.

Muhammed İNCE
Yalova mv.

Orhan Ziya DİRAN
Tehran mv.

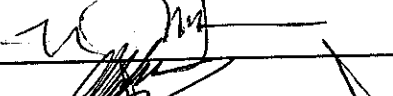
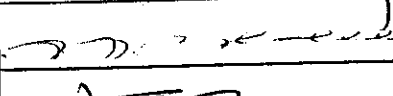
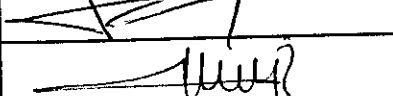
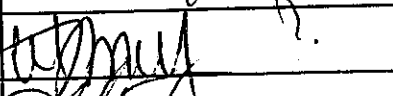
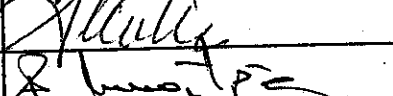
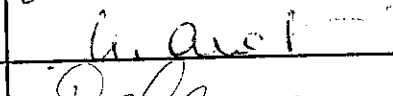
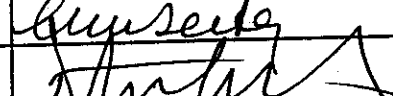
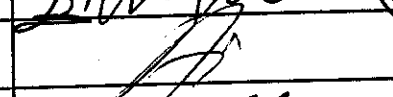
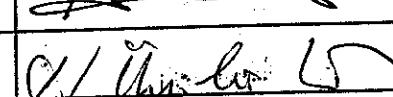
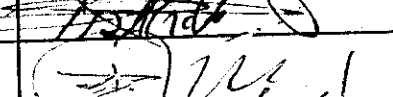
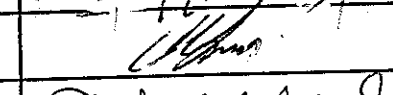
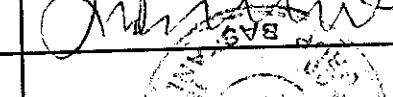
Tatjana SİNER
BULGARYA mv.

Gürrol EĞİR
Miyaz mv.

13. Saad Yıldız
İstanbul mv.

Abdurrezzak ERGEN
15 mv.

TEKİN BİNGÖZ

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
16	Abdullah YAZAR	Hatay	
17	Durdu ÖZBOĞAT	K. MARAŞ	
18	Abdullah Özer	BURSA	
19	Hüseyin İsmail	AMASYA	
20	Bülent Baraklı	İzmir	
21	M. Ali Özpöket	İstanbul	
22	Mevlüt Gökuner	Sparta	
23	Mehmet Ali Susam	İzmir	
24	Ahmet Ersin	İzmir	
25	Erol Tınastepe	Erzurum	
26	Adil Eriş	Antalya	
27	Necla İbrol	İstanbul	
28	Canan Altın	İzmir	
29	Ensar Öztürk	Ardahan	
30	Ali Rıza ERTEMÜR	Denizli	
31	E. Nur Serker	İstanbul	
32	Engin ALTAY	Sinop	
33	Akıf Eriş	G. Antep	
34	ESFENDER KORKMAZ	İST.	
35	Zekeriya AKINCI	Ankara	
36	Halil ÜNLÜTEPE	Afyonkarahisar	
37	Gökhan Durgun	Hatay	
38	İsa Gök	Mersin	
39	Sevket Köse	Adana	
40	F. Murat Sönmez	Eskişehir	
41	Ahmet KART	Konya	

GENEL GEREKÇE

Bugün ülkemizde özellikle de büyük şehirlerimizde tüketim maddeleri ile ihtiyaç malzemelerinin beraberce satışının yapıldığı ve büyük mağaza olarak adlandırılan alışveriş merkezlerinin sayısı hızla artmaktadır.

Büyük mağazalar, kalite, güvence, fiyat istikrarı, ambalajlama, hijyenik yönden sağlık kurallarına uyum, servis kolaylığı, müşteri memnuniyeti ve en önemlisi kayıt dışı ticaretin önlenmesiyle maliye ve sosyal sigortalar açısından vergi kayıplarının önlenmesi, kayıtlı istihdam ile işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi önemli kazanımlar sağlamaktadırlar.

Büyük mağazaların giderek ivme kazanan gelişim süreci doğaldır ki, beraberinde bazı sorunları ve sıkıntıları da getirmiştir. Özellikle yerleşim merkezlerinde kurulan ve büyük mağaza olarak adlandırılan alış/veriş merkezleri, yeterli otoparklarının olmaması, özellikle akşam saatlerinde yoğunlaşan müşteri yoğunluğu ve araç hareketleri sonucu trafik karmaşasına ve karışıklığa neden olmaktadır. Bunun yanısıra Büyük mağazaların sahip oldukları piyasa hakimiyeti dolayısıyla ürünleri kendi markaları ile pazarlama eğilimleri, çevrelerinde yerleşik çeşitli meslek ve sanat kollarında faaliyette bulunan esnaf ve sanatkarlar ile küçük ve orta boy işletmelerin yapılarının bozulmaları ve piyasadan çekilmeleri sonucunu doğurmaktadır.

Avrupa ve Amerika'daki büyük mağazacılık gelişim sürecinde bu çeşit alış/veriş merkezlerinin ortaya çıkardıkları benzer sorunlar, yapılan hukuki düzenlemelerle çözümlenmeye çalışılmıştır. Hukuki düzenlemeler sonucu bu tür alış/veriş mağazalarının, büyüklüklerine göre zamanla şehircilik açısından ve trafik yoğunluğu dikkate alınarak yerleşim merkezlerinin belirlenen yerlerinde, çok büyüklerinin ise şehir merkezi dışında kurulmaları sağlanmış ve perakende ticaretin düzenlenmesi yönünden başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Kanun teklifi ile, bu konudaki yasal boşluğun giderilmesi, ve ayrıca esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluşlarının da benzer şekilde izin sistemine bağlanması suretiyle ticari yaşamın daha rasyonel, verimli ve sağlıklı hale gelmesi, geleceğe dönük çağdaş gelişmeler ışığında dünya örneklerinin ülkemiz açısından değerlendirilmesi, kamu yararının korunması ve Rekabet Hukuku açısından büyük mağazaların hukuki zeminde rekabet şartlarına uygun olarak, Avrupa Birliği normları da nazarı itibara alınarak çağdaş bir ortamda ticari faaliyetlerini sürdürmeleri amaçlanmıştır.

T.C. anayasasının 173'üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkarı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır." amir hükmü ve 8'inci 5 Yıllık kalkınma Planında yer alan "Büyük alış/veriş merkezlerinin şehir dışında

faaliyet göstermeleri sağlanacaktır.” politikası çerçevesinde hazırlanan Kanun Teklifi ile ülkemizde kurulacak olan ve tasarıda tarifi yapılan 400 metrekareden fazla satış alanlı büyük mağazaların kurulmasına ilişkin usul ve esaslar öngörülmekte ayrıca, esnaf işletmelerinin kuruluş faaliyet esasları Avrupa Birliği uygulamaları göz önünde bulundurularak yeni ve çağdaş kurallara bağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 – Madde ile perakende ticaretin ve özellikle Büyük mağazalar ile esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş, faaliyet ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi Kanunun amacı olarak belirlenmiştir.

Madde 2 – Madde ile; bu Kanunun uygulanmasında sık kullanılan kavram, terim ve kısaltmalar tanımlanmış ve böylece anlamsal birlik sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 3 , 4 – Piyasada hipermarket, grosmarket ve benzeri isimler altında faaliyet gösteren perakende satış mağazaları ve mağaza zincirlerinin kurulması, “Kuruluş İzni”ne bağlanmakta ve bu denetimi yapacak kurul ile çalışma esasları belirlenmektedir. Madde metninde ayrıca bu yasa ile getirilen düzenlemelerin, diğer mevzuatın öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesine engel oluşturmadığı da hükme bağlanmaktadır.

Madde 5 – Büyük Mağazalara kuruluş ve ticari faaliyet izni verilmesinde göz önünde bulundurulacak kriterlerin neler olduğunu düzenlemektedir. Madde de ayrıca, büyük mağazaların kurulmasına ilişkin İzin Belgesinin, Büyük Mağazalar İzin Kurulu’na verileceği hükme bağlanmaktadır.

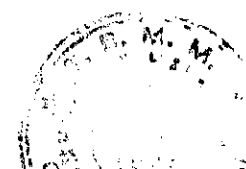
Madde 6 – Kuruluşuna izin verilen Büyük Mağazaların sicillerinin tutulabilmesi için sicil oluşturulması ve sicil işlemlerinin ne şekilde yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 7 – Büyük Mağazaların aynı yerleşim merkezinde dolaylı veya dolaysız yollardan zincir ve şube oluşturarak sosyal ve ekonomik dengelerin bozulmasına neden olmalarının önlenmesi amacıyla, açacakları şube ve zincir mağazaların bu Kanun hükümlerine tabi olduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 8 – Büyük mağazalara, müşterilerinin rahat ve huzurlu bir şekilde alış/veriş yapmalarına imkan sağlayacak şekilde otopark tesis etmeleri zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 9 – Bu Kanunun uygulanması bakımından;

- Rahat bir alış verişin yapılabileceği ve sosyal ve ekonomik hayatı etkilemeyecek bir büyüklük olan 400 metrekareyi aşmayan mağazaların,
- Sağlık hizmetlerine yönelik olan eczanelerin,
- Mahalli İdarelerce kurulan ve halkın temel ihtiyaçlarını karşıladığı semt pazarlarının,

d) Üretimi teşvik için, sadece ürettikleri mamulleri satmak kaydıyla bin metrekaresi aşmayan fabrika satış mağazalarının, istisna tutulduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 10 – Büyük mağazaların satın aldıkları mal bedellerinin ödenme süre ve şekillerinin anlaşmaya bağlanmadığı durumlarda, tedarikçi firma ve üreticilerin zora düşmemeleri ve korunmaları amaçlanmıştır.

Madde 11 – Başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere gelişmiş tüm ülkelerde büyük mağaza olarak isimlendirebileceğimiz perakende satış birimlerinin açılış ve kapanış saatlerinin kurallara bağlandığı bilinmektedir. Büyük mağazaların faaliyet sürelerinin kurallara bağlanması, hem belirli saatlerden sonra yoğunluğunu kaybeden müşteri potansiyelinin küçük ölçekli işletmelere yönlendirilmesi suretiyle bu işletmelerin ayakta kalmasına katkı sağlamakta, hem de ekonomik rasyonalitenin gereği olarak kabul edilmektedir. Bu nedenlerle ve Avrupa Birliği örneği esas alınarak, Büyük mağazaların müşteri trafiğine kapalı olduğu gün ve saatler belirlenmiş ayrıca, bu hükmün diğer ilgili mevzuatla bağlantıları düzenlenmiştir.

Madde 12 – Madde de; büyük mağazalara tedarikçi/sağlayıcı konumda bulunan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler ile esnaf ve sanatkarların ve özellikle tüketicilerin korunması amacıyla, “Büyük mağazaların yasak faaliyetleri” başlığı altında bu düzenlemeye yer verilmiştir.

Madde 13 – Esnaf ve sanatkar işletmelerinin, Belediyelerce yapılan teknik çalışmalarla önceden belirlenmiş birim mahaller itibarıyla kuruluş ve faaliyetlerinin izne bağlanması suretiyle daha rasyonel ve sağlıklı bir ekonomik yapının tesisi amaçlanmıştır.

Madde 14 – Esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş izin kriterlerini hükme bağlamaktadır.

Madde 15 – Madde de; kuruluş izni alınmaksızın kurulan ve ticari faaliyette bulunan büyük mağazalar ile esnaf işletmelerinin Valilik ve Belediyeler tarafından kapatılacağı ve bu Kanunla yasaklanan fiilleri işleyenlere uygulanacak idari para cezaları, bu cezaları vermeye yetkili olanlar, ceza zaman aşımı ve kesilmesi, tahsili ve ceza işlemlerine karşı yargı yolu düzenlenmiştir.

Madde 16 – Madde ile; büyük mağazaların denetlenmesi, büyük mağazacılıkla ilgili inceleme ve araştırma yapılması, Bakanlığın bu konulara ilişkin yetkisi ve bu yetkinin Valilik ve Belediye vasıtasıyla kullanılabileceği düzenlenmiştir.

Madde 17 – Madde ile; büyük mağazaların, tedarikçileri/sağlayıcıları veya üreticiler ile yaptıkları sözleşmelerden doğan ihtilafların, sözleşmelerinde

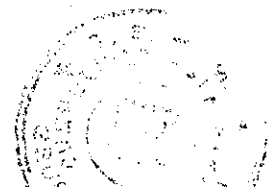
belirtilmesi halinde, Ticaret Odaları/Ticaret ve Sanayi Odaları veya TOBB tahkim kurullarında çözümlenebilmesi imkanı getirilerek, hukuki ihtilafların yargı öncesi daha kısa yoldan sonuca bağlanması amaçlanmıştır.

Madde 18 – Madde ile; bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak hazırlanacak yönetmeliğin, üç ay içinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar birliği ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile varsa büyük mağazaların temsilcisi bir kuruluşun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulacağı öngörülmüştür.

Geçici Madde 1 - Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çalışma ruhsatlarını almış ve/veya inşa halinde olanlar dahil olmak üzere faaliyette bulunan Büyük mağazaların izin için kurula müracaatları öngörülmek suretiyle, kuruluşları çağdaş kentsel kriterler çerçevesinde uygun görülmeyen büyük mağazaların faaliyetlerine, müktesep haklara saygılı bir yaklaşımla beşinci yılın sonunda son verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19 – Yürürlük maddesidir.

Madde 20 – Yürütme maddesidir.

PERAKENDE TİCARET İLE ESNAF VE SANATKARLIK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, perakende ticaretin düzenlenmesine ve özellikle Büyük Mağazalar ile esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş, faaliyet ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

Madde 2 – Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Büyük Mağaza : Dört yüz metre karenin üzerinde satış alanına sahip olan süpermarket, hipermarket, grosmarket, tanzim satış mağazası ve benzeri isimler altında tüketim maddeleri ve ihtiyaç malzemelerinin toptan ve/veya perakende satışının yapıldığı iş yerlerini,
- c) Esnaf : İster gezici ister sabit bir mekanda bulunsun, ekonomik faaliyetini sermayesi ile birlikte fikri ve bedeni çalışmasına dayandıran ve gelir düzeyi bilanço esasına göre defter tutmayı gerektirmeyecek ölçüde sınırlı olan ticaret ve meslek sahibi kimseleri,
- d) Sanatkar : İster gezici ister sabit mekanda bulunsun, ekonomik faaliyetini sermayesinden ziyade fikri ve bedeni çalışmasına dayandıran, mevzuatında öngörülen esaslar çerçevesinde mesleki eğitimden geçerek meslek belgesi almış meslek ve sanat sahiplerini,
- e) Süpermarket : 400-2500 metre kare satış alanına sahip Büyük Mağazaları,
- f) Hipermarket : 2500 metre karenin üzerinde satış alanına sahip Büyük Mağazaları,
- g) Grosmarket : 2500 metre karenin üzerinde satış alanına sahip olup toptan satış imajı veren Büyük Mağazaları,
- h) Satış Alanı : Otopark ve depolama alanları hariç doğrudan satış alanları ile aracı satıcılara kiralanın alanların toplamını,
- i) Şehir yerleşim merkezi : İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri içinde sosyal ve ekonomik olarak gelişimini tamamlamış mahalleri,
- j) Şehir yerleşim merkezi dışı : İl, ilçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları içinde kalmakla beraber yoğun ticari gelişimi olmayan, sosyal ve ekonomik olarak gelişmemiş, nüfus, trafik ve yerleşim sorunu bulunmayan mahalleri,
- k) Valilik : Büyük Mağazanın kurulduğu yerin Valiliğini,

- l) Belediye : Büyük Mağazalar ile esnaf ve sanatkar işletmelerinin kurulduğu yerin Belediyesini, Büyükşehirde kuruluyor ise Büyükşehir ve ilgili İlçe belediyesini,
 - m) Kurul : Büyük Mağazaların kuruluş ve ticari faaliyette bulunmasına izin veren Büyük Mağazalar İzin Kurulunu,
 - n) Dernek : Büyük Mağazanın kurulduğu yerdeki üyesi en fazla olan tüketici derneğini,
 - o) Birim mahal : Şehir yerleşim merkezi veya dışı yörelerde, Belediyelerce nüfus ve ulaşım ölçütleri esas alınarak yapılan teknik çalışmalar sonucu sınırları haritalar üzerinde belirlenen ve tüketici kitlesi olarak bir bütünlük oluşturan mahalleri,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Büyük Mağazalar İzin Kurulları, İzin Kriterleri, Sicil

Büyük Mağazalar İzin Kurulu

Madde 3 – Büyük Mağazalar İzin Kurulu;

- a) İl, İlçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları dışındaki işletmeler için; Vali'nin veya görevlendireceği Vali Yardımcısının başkanlığında, Sanayi ve Ticaret İl Müdürü ile Belediye Meclislerinden seçilen 2, Ticaret ve Sanayi Odalarından (bu Odaların ayrı ayrı faaliyette bulunduğu yerleşim birimlerinde Ticaret Odalarından) seçilen 2, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince belirlenen 2 üye ile tüketici derneklerini temsilen seçilen 1 üye olmak üzere toplam 9 üyeden,
 - b) İl, İlçe ve belde olarak tanımlanan yerleşim birimleri hudutları içindeki işletmeler için ise Büyükşehir Belediyesi olan yerlerde Büyükşehir, diğer mahallerde Belediye Başkanının Başkanlığında; Belediye meclislerinden seçilen 2, Ticaret ve Sanayi Odalarından (bu Odaların ayrı ayrı faaliyette bulunduğu yerleşim birimlerinde Ticaret Odalarından) seçilen 2, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince (İlçelerde Bakkallar ve Bayiler Odalarınca) belirlenen 2 üye ile tüketici derneklerini temsilen seçilen 2 üye olmak üzere toplam 9 üyeden,
- oluşur.

Kurulun Sekreteryaya hizmetleri ilgili Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü veya Belediye Başkanlıklarınca yürütülür.

İzin Kurulları üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır ve katılanların çoğunluğu ile karar verir.

Kurulun oluşum biçimi, çalışma usul ve esasları ile Büyük Mağazalara Kuruluş İzni verilmesine ilişkin hususlar, bu Kanunun Resmi Gazetede yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İzin kurullarının harcamaları ve kurul üyelerinin huzur hakları, yolluk ve yevmiyeleri ile sekreteryâ hizmetlerinin tüm giderleri, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29'uncu maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası nezdinde toplanan paraların Rekabet Kurumu Başkanlığına ayrılan kısmından karşılanır.

Kuruluş İzni

Madde 4 – Büyük Mağazaların kuruluşu, “Büyük Mağazalar İzin Kurulu”nun iznine bağlıdır. Kurul izni, diğer Kanunların alınmasını zorunlu kıldığı izin ve ruhsatların alınması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Kuruluş İzin Kriterleri

Madde 5 – Büyük Mağazaların kurulabilmesi için, öncelikle imar planlarında ticaret merkezi olarak ayrılmış alanların belirlenmiş olması ve bu alanların büyük mağaza kurulmasına müsait bulunması şartı aranır.

Ayrıca;

- a) Faaliyet gösterilecek yerdeki nüfus ve trafik yoğunluğu,
 - b) Faaliyet gösterilecek yerdeki esnaf ve sanatkarlar ile küçük ve orta boy işletme yoğunluğu,
 - c) Satış alanları büyüklüklerine göre büyük mağazaların şehir yerleşim merkezlerine ve birbirlerine olan uzaklıkları,
 - d) Büyük mağazaların, ulaşım, otopark, sosyal tesisleri ile şehir alt yapısına getireceği yükler,
- dikkate alınır.

İzin kriterleri piyasa ekonomisi ve ticari kurallardaki gelişmeler ışığında kamu yararı esas alınarak Kurul tarafından değerlendirilir ve kuruluş talebinin uygun olup olmadığına karar verilir.

Büyük mağazanın kuruluş izin talebinin kabul edildiği veya gerekçeleri de belirtilmek suretiyle reddedildiği, Kurul tarafından talep sahiplerine bildirilir. Kuruluş talebinin reddedilmesine ilişkin işlemin dava konusu edilmesi ve davanın reddi yönünde verilen kararın kesinleşmesi halinde, aynı yer için yeniden yapılacak kuruluş talepleri başka bir gerekçe gösterilmeksizin reddedilir.

Büyük Mağazalar Sicili

Madde 6 – Her İl’de Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde “Büyük Mağazalar Sicili” oluşturulur. Kurul’ca kuruluş izni verilen büyük mağazalar, “Sicil Defteri”ne kayıt edilerek bir sicil numarası verilir. Büyük mağazalar ile büyüklüklerine bakılmaksızın bu mağazaların satış zincirleri ile şubelerine ait belgeler sicil dosyasında saklanır.

Kurulca verilen büyük mağaza kuruluş izinleri, belgeleri ile birlikte on iş günü içinde sicil kaydını tutacak ilgili Odaya gönderilir. Oda, on iş günü içinde sicil kayıt işlemlerini tamamlayarak büyük mağaza kurucusuna bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Büyük Mağazaların Kuruluş ve Faaliyetleri ile İlgili Diğer Esaslar

Şubeler ve Satış Zincirleri

Madde 7 – Büyük mağazaların aynı yerleşim merkezinde doğrudan veya dolaylı olarak satış mağazaları zinciri kurmaları ve şube açmaları bu Kanun hükümlerine tabidir.

Otopark Mecburiyeti

Madde 8 – Büyük mağazalar, şehir yerleşim merkezlerinde belediye kararları çerçevesinde kiralama suretiyle temin ettikleri ve/veya kendilerine ait bulunan satış alanlarının toplamının en az yarısına, şehir yerleşim merkezi dışında toplam satış alanlarının tamamına tekabül edecek bir sahayı müşterilerinin ücretsiz kullanımına mahsus, açık ya da kapalı otopark olarak düzenlemek zorundadırlar. Otopark yerlerinin düzenlenmesi, satış mağazaları zincirlerinde de aynı hükümlere tabidir.

İstisnalar

Madde 9 – Bu Kanunun uygulanması bakımından kuruluş izni almaya gerek bulunmayan yerler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Satış alanı itibariyle dört yüz metre kareyi aşmayan mağazalar.
- b) Eczaneler.
- c) Mahalli İdareler tarafından oluşturulan ve ruhsatlı (tezgah kurma iznli) esnafın yer aldığı semt pazarları.
- d) Sadece ürettikleri mamulleri doğrudan halka satmak kaydıyla bin metre kareyi aşmayan fabrika satış mağazaları.

Ödemeler

Madde 10 – Büyük mağazaların alışveriş yaptıkları işyerleriyle aralarındaki satın alma ve ödeme şartları, ticari teamüllere uygun olarak belgeye dayalı bir biçimde kararlaştırılmamış veya fatura üzerinde ödeme tarihi yazılmamış ise;

- a) Satın aldıkları malların bedelini teslim tarihinden itibaren en geç altmışıncı günde,
 - b) Taze etler ve et ürünleri ile süt ve süt ürünlerinin satış bedellerini teslim tarihinden itibaren en geç yirminci günde,
 - c) Otuz güne kadar bozulabilen veya günlük kaydıyla satılan besin ürünlerinin satış bedellerini teslim tarihinden itibaren en geç onuncu günde,
- ödemek zorundadırlar.

Ödeme şartlarına uyulmaması halinde, fatura tutarı üzerinden, T.C. Merkez Bankası reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan faiz oranında gecikme faizi uygulanır.

Açılış ve Kapanış Saatleri

Madde 11 – Sabah saat 10.00'da açılacak olan Büyük mağazalar, Pazar günü ve tatil günleri tamamen, diğer günler ise saat 20.00'den itibaren müşteri trafiğine kapalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34/h maddesine göre Belediye Encümenleri ile 14.07.2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 33'üncü maddesine göre Belediye Encümenleri ve İl Encümenleri, umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlerken, bu maddedeki hükümleri esas alırlar.

Çalışanların dinlenmesini ve korunmasını amaçlayan 394 sayılı Hafta Tatili Kanunu, 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanunu, 6301 sayılı Öğle Dinlenmesi Kanunu, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu başta olmak üzere ilgili mevzuat ve toplu iş sözleşmelerinin, çalışanları koruyucu hükümleri saklıdır.

Yasaklar

Madde 12 – Büyük mağazalar;

- a) Tedarikçi veya üreticilere ürettirip satın aldıkları ürünleri kendi markaları altında satmaları halinde, bu satışların toplamı cirolarının %20'sini geçemez.
- b) Tedarikçi veya üreticiden hizmet, raf, katılım, anons bedeli ve benzeri uygulamalarla herhangi bir ücret talep edemezler.
- c) Son Kullanma tarihini açıkça etiketinde belirtmeden tüketim mallarına ilişkin indirimli veya hediyeli satış kampanyası düzenleyemezler.

- d) Tüketicuyu yanıltan, zamanı ve süresi belirlenmemiş indirimli satış kampanyaları düzenleyemezler.

İndirimli satış kampanyalarını ancak, üyesi bulundukları Ticaret Odası veya Ticaret ve Sanayi Odasından izin almak kaydıyla; bayram ve özel günlerde, ticari faaliyetlerinin tasfiyesi ve işyeri değişikliği halleri ile yaz ve kış sezonu bitiminde ve mevsim sonunda yapabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(Esnaf ve Sanatkar İşletmelerinin Kuruluş İzin ve Kriterleri)

Esnaf ve Sanatkar İşletmelerinin Kuruluş İzinleri

Madde 13 - Belediyeler esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş ve faaliyet izinlerini verirken ilgili esnaf ve sanatkar Odasının görüşünü almakla yükümlüdürler.

Alınan görüşler ve 14'üncü maddede öngörülen "Kuruluş İzni Kriterleri" çerçevesinde, önceden tespit edilmiş birim mahaller itibariyle yapılan değerlendirmeler sonucunda uygun görülenlerin kuruluş ve faaliyet izinleri mevzuat hükümlerine göre yerine getirilir. İşletme kuruluş talepleri piyasa ve rekabet koşulları yönünden rasyonel bulunmayan esnaf ve sanatkarlara ise durum gerekçeli bir yazıyla bildirilir.

Kuruluş İzin Kriterleri

Madde 14 – Belediyeler, esnaf ve sanatkar İşletmelerinin kuruluşuna izin verirken, faaliyet gösterilecek birim mahaldeki nüfus ve ihtiyaç potansiyelini göz önünde bulundurmak zorundadır.

Ayrıca;

- a) Faaliyet gösterilecek birim mahaldeki esnaf işletmesi yoğunluğu ile küçük ve orta boy işletme yoğunluğu,
 - b) Birim mahaldeki esnaf işletmelerinin birbirlerine olan uzaklıkları ile iş yapabilme ve varlıklarını sürdürebilme potansiyelleri,
- dikkate alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Cezai Müeyyideler

Madde 15- Kuruluş izni alınmaksızın kurulan ve ticari faaliyette bulunan büyük mağazalar Valilik, Esnaf ve Sanatkar İşletmeleri ise Belediyeler tarafından kapatılır ve bunların işletmecileri 1000 YTL'den aşağı olmamak kaydıyla satış alanları itibariyle elli metre kare başına 300 YTL para cezası ile cezalandırılır.

İzin almadan faaliyette bulunduğu için kapatılan büyük mağazalar ile esnaf işletmelerinin faaliyete geçmeleri ancak, cezalarını ödeyip gerekli izni almaları halinde mümkündür.

Büyük mağazalarda yapılacak denetimlerde kuruluş izni hilafına işlem yapıldığı ve tesis gerçekleştirildiği tespit edilirse, cezayı gerektiren durumun mevzuata ve kuruluş izin belgesindeki hususlara uygun hale getirilmesi bunların işletmecilerine yazılı olarak tebliğ edilir. Tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli şartları yerine getirmeyen büyük mağazanın her türlü faaliyeti durdurulur ve birinci fıkra da belirtilen para cezası uygulanır.

Bu kanunun 11'inci maddesine aykırı hareket eden Büyük Mağazalar 5000 YTL para cezası ile cezalandırılırlar.

Büyük Mağazaların 12'nci maddede belirtilen yasaklara uymamaları halinde uygulanacak ceza birinci fıkra da yazılı para cezasının iki katıdır.

Kanunda belirtilen para cezaları, Valilik tarafından verilir ve tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili Vergi Dairelerine veya Mal Müdürlüklerine ödenir. Verilen para cezalarına, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz, para cezası tahsilatını durdurmaz.

Bu Kanunda düzenlenen para cezaları idari nitelikte olup, fiilin bir yıl içinde tekrarı halinde iki misli olarak uygulanır.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezalarına ilişkin zaman aşımı süresi, ihlalin vuku bulduğu tarihten itibaren iki yıldır. Büyük mağazaların faaliyetlerinin kontrolü ve denetimi amacıyla herhangi bir işlem başlatılması halinde zamanaşımı süresi kesilir.

Kanunda belirtilen para cezaları 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu maddede öngörülen idari para cezaları her yıl başında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17'nci maddesi hükümleri uyarınca artırılır.

Diğer Kanunlarda öngörülen cezalara ilişkin hükümler saklıdır.

Denetim

Madde 16 – Bu Kanunun uygulanması ile ilgili denetleme, inceleme ve araştırma yapmaya ve yaptırmaya Bakanlık yetkilidir. Bakanlık inceleme ve araştırma yetkisini Valilik veya Belediye vasıtasıyla kullanabilir.

Büyük Mağazaların rekabeti bozucu nitelikteki uygulamaları Bakanlık tarafından Rekabet Kurumuna intikal ettirilir.

Uyumsuzlukların Çözümü

Madde 17 – Büyük mağazaların , tedarikçileri/sağlayıcıları veya üreticiler ile yaptıkları sözleşmelerden doğan ihtilaflar, sözleşmelerinde belirtilmesi halinde Ticaret Odası/Ticaret ve Sanayi Odası veya TOBB tahkim kurullarında çözülür. Gerekirse TOBB, bu konuda Bakanlığın görüşüne başvurabilir. Bakanlık görüşünü onbeş gün içinde bildirir.

Yönetmelikler

Madde 18 –

- a) Büyük mağazaların kuruluş izin talepleri, bu taleplerin değerlendirilmesi, kuruluş izni, izin belgesi, Büyük Mağazalar Sicili, sicil defteri, büyük mağazaların çalışma saatlerinin belirlenmesi ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esaslar,
- b) Esnaf ve sanatkar işletmelerinin kuruluş izin talepleri, bu taleplerin mahallen değerlendirilmesi, birim mahal ölçütü, birim mahal sınırlarının belirlenmesi için Belediyelerce yapılacak teknik çalışmalar ve planlar ile bu konudaki diğer usul ve esaslar, ile
- c) bu Kanunun uygulanmasına ilişkin sair hususlar,

bu Kanunun Resmi Gazetede yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar birliği ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile varsa büyük mağazaları temsil etmek üzere kurulmuş olan en fazla üyeye sahip bir kuruluşun görüşleri alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Geçici Madde 1 – Bu Kanun kapsamına giren ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Çalışma Ruhsatlarını almış ve/veya inşa halinde olanlar dahil olmak üzere faaliyette bulunan büyük mağazalar, izin almak için Kurula müracaat ederler. Kurul, izin talebini, bu mağazaların bölgesel konumunu, yatırım tutarlarını, rekabet koşullarını ve kamu yararını, 5'inci maddede öngörülen kriterleri de dikkate alarak azami altı ay içinde sonuçlandırır. Bu süre içinde faaliyet izni verilmeyen büyük mağazaların faaliyetlerine beşinci yılın sonunda son verilir.

Yürürlük

Madde 19 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

